

RAZVOJ ŠTEVILA PREBIVALSTVA LJUBLJANE IN BIVŠE VOJVODINE KRANJSKE

LOJZE PIPP

Podatki o številu prebivalcev stare Ljubljane in bivše vojvodine Kranjske so ohranjeni v nekaterih izvirnih listinah in spisih, razen tega nam pa o tem pripovedujejo zgodovinarji, kronisti, potopisci in avtorji številnih del iz področja zemljepisa. V novejšem času pa nudijo tovrstne podatke številna dela uradne statistike.

Razvoj števila prebivalstva našega mesta in bivše vojvodine, posebno pa razvoj razmerja med številom prebivalstva Ljubljane in bivše Kranjske je zanimiv in poučen, zato sem se namenil, da podam pregled številčnih podatkov, kolikor sem jih mogel najti v literaturi, ki mi je bila dosegljiva.

Pripominjam, da teh podatkov ne nameravam ocenjevati glede objektivnosti in točnosti, podati hočem le pregled raznih zadevnih podatkov, na temelju katerih si lahko ustvarimo približno sliko in temeljno smer, kako se je razvijalo število prebivalstva v Ljubljani in v bivši Kranjski, kot bivšemu upravnemu zaledju.

Objavljeni številčni podatki o številu prebivalstva, ki temelje deloma na cenitvah, deloma na štetjih, se silno razlikujejo zaradi političnih izprememb in upravnih ukrepov, kakor tudi zaradi različnih kriterijev, po katerih so se cenitve, štetja ozir. popisi prebivalstva izvršili.

Omenim le postopno povečanje mestnega področja, katerega so od prvih znanih začetkov vse do l. 1896., ko so priključili Ljubljani Vodmat, l. 1914. Spodnjo šiško, l. 1929. pa sv. Križ s sosednjimi zemljišči, ne prestando razširjali.

Pravtako nestalne so bile meje bivše vojvodine Kranjske, katere obseg so tudi še po prvih uradnih ljudskih štetjih za časa Marije Terezije iz l. 1753., ozir. 1754. večkrat izpremenili. Tako n. pr. je bila Idrija, ki je preje spadala h Gorici, šele l. 1783. priključena Kranjski. Kasneje so pod Napoleonom I. Francozi večkrat zasedli Kranjsko, katero so na dunajskem miru l. 1809. priključili novoustanovljeni kraljevini Iliriji. Po umiku Francozov iz naših krajev je bila bivša vojvodina Kranjska povečana za nekaj okrajev avstrijskega Primorja. Šele na dunajskem kongresu, ki se je sestel l. 1815., so primorske okraje bivše vojvodine Kranjske priključili novemu upravnemu teritoriju Primorski ter oddvojili tudi Devin, ki je od tedaj pripadal Goriški. Na ta način je Kranjska šele dobila meje, ki so obstojale vse do l. 1918.

Razen teh razlik v številu prebivalstva moram opozoriti tudi na neskladnost številčnih podatkov o številu prebivalstva med politično in cerkveno oblastjo,

ki temelji na drugi administrativni razdelitvi lastnega področja. Vendar je bila cerkvena statistika delj časa vir in temelj tudi za statistična dela politične uprave.

Tudi iz dobe, ko so se izboljšale statistične metode in modernizirali popisi prebivalstva, imamo različne podatke, to pa zato, ker tujcev in vojakov niso vedno prištevali med obveznike ljudskih štetij. Nekateri starejši popisi prebivalstva so se namreč nanašali le na domače prebivalstvo, število navzočih tujcev in vojakov so pa ocenjevali le s približnim številom, ozir. so jih skrbno čuvali kot veliko skrivnost.

Vendar mislim, da bom na temelju podatkov in približne skice pooblaščenega arhitekta g. ing. Franceta Tomažiča, kateremu se na tem mestu za njegovo pobudo in pripomoč najtopleje zahvaljujem, mogel nekaj prispevati k zgodovini našega mesta.

Številčno stanje prebivalstva Ljubljane in bivše Kranjske je bilo v posameznih letih sledeče:

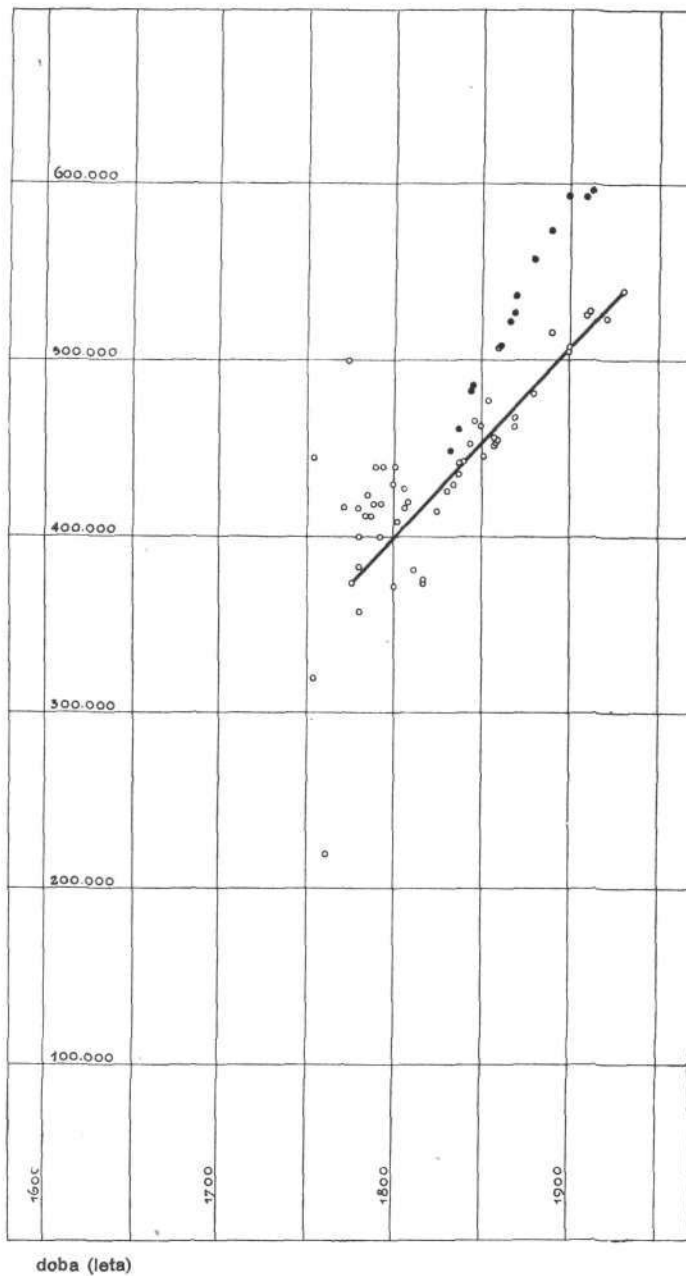
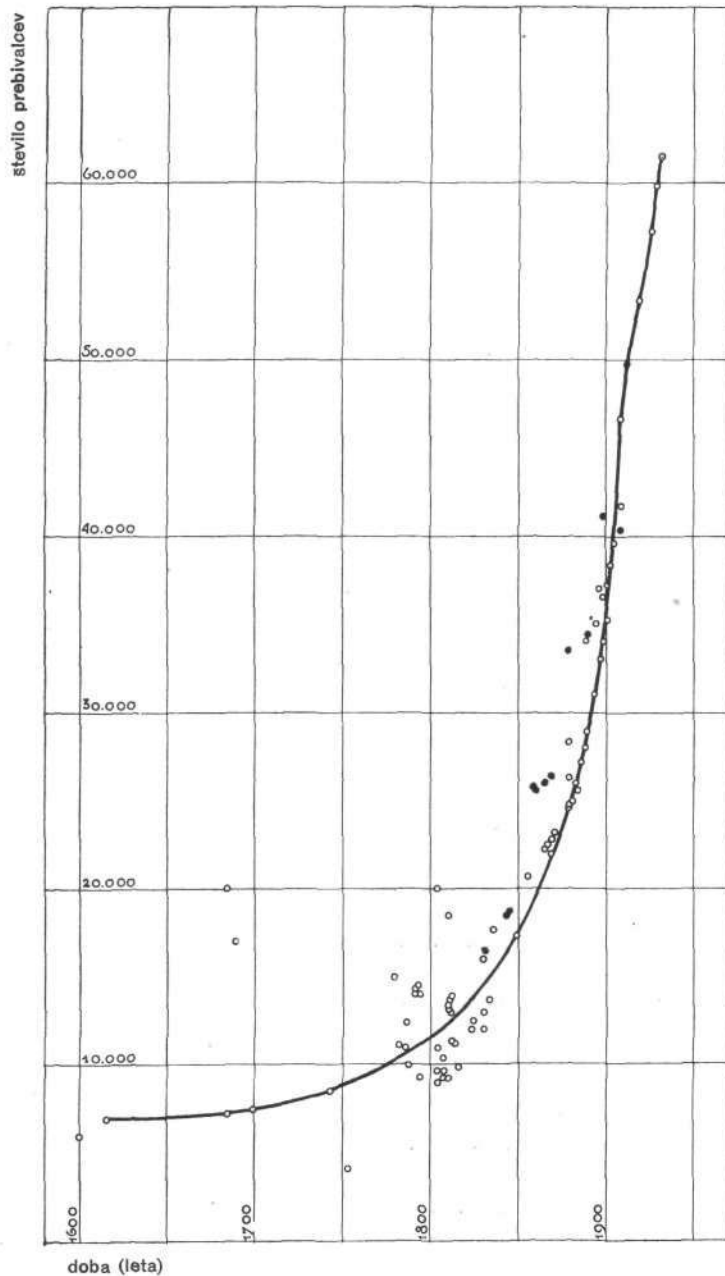
<i>Emona</i>		<i>Kranjska</i>	
Leto pr. Kr.			
34	1260	1	
Leto po Kr.			
451	porušena	2	
452	porušena	3	
<i>Ljubljana</i>			
1006	17.000†	4	
1006	17.000†	5	
1593	20.000	5a	
1600	6.000	6	
1616	7.000	7	
	(s predmestji)		
1616	7.000	8	
1616	7.000	9	
1685	7.000—7.500	10	
1685	20.000	11	
1685	20.000	12	
1685	20.000	13	
1690	17.000	14	
1700	7.500	10	
1744	8.500	6	

† Oba avtorja navajata, da je l. 1006. umrlo v Ljubljani in njeni bližnji okolici za razsajajočo kugo 17.000, kar nam bi omogočilo sklep na visoko število prebivalstva takratne Ljubljane; število je pa pretirano.

GRAFIČNA SLIKA ŠTEVILČNIH PODATKOV

za Ljubljano

za Kranjsko



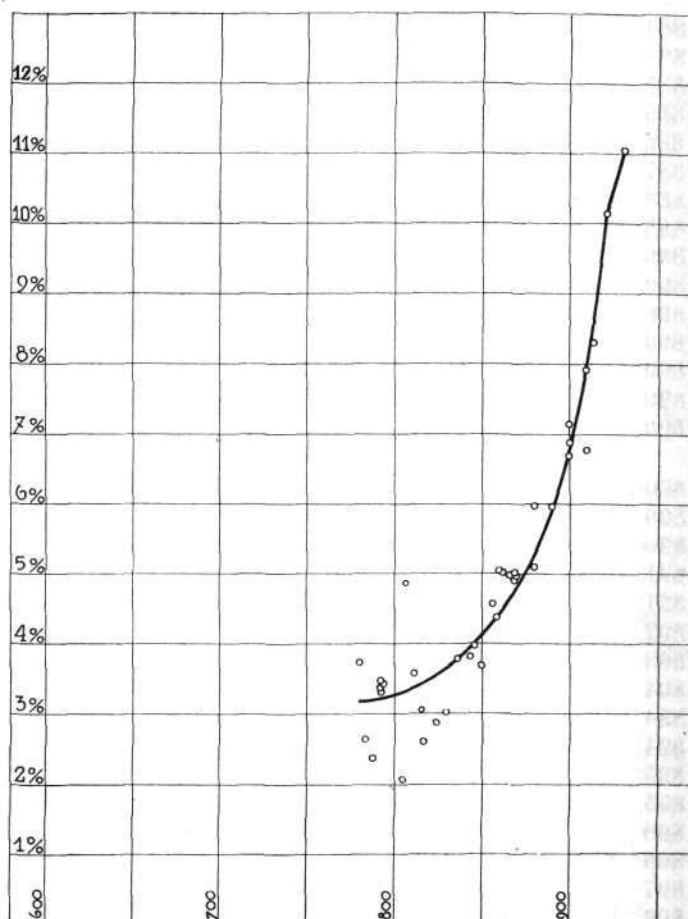
Polni krogi pomenijo podatke o števílu prebivalcev po vsakoletnih izdajah »Catalogus cleri«, ki so pa v primeri z rezultati uradnih štetij prebivalstva znatno precenjeni, zato tudi le deloma vpoštevani

1830	13.000	⁶	1830	425.959	¹
			1830	425.959*	⁵⁷
			1830	425.959	⁵⁸
			1830	425.959	^{43a}
1831	12.144	⁵⁹			
1831	16.144	⁵⁹			
1831	13.000	⁵⁹			
1832	16.587	⁶⁰	1832	449.676	⁶⁰
1834	14.472	^{55a}	1834	442.673	^{55b}
			1834	430.427*	⁵⁷
1830—1839	13.679	³⁹			
	(povprečje)				

			1837	436.088*	⁵⁷
			1837	442.720	⁶¹
			1837	461.042	⁶²
			1840	443.634*	⁵⁷
			1840	443.634	^{43a}
			1843	453.179*	⁵⁷
			1844	483.112	⁶³
			1845	486.564	⁶⁴
			1846	466.209*	⁵⁷
			1846	466.209	⁶⁵
			1846	466.209	⁵⁸

* brez vojakov.

			1846	466.289	16
			1850	463.956*	57
			1850	463.956*	67
			1850	463.956	58
1851	17.256	68	1851	446.371	43a
1851	17.256	69*	1851	446.371	44
1851	17.256	68a*	1851	463.956	68a
			1854	478.299	69a
			1854	478.299	16
			1854	505.886*	67
1857	20.747	43a	1857	451.941*	57
1857	20.747	70	1857	451.941	73
1857	20.747	71	1857	452.448	74
1857	20.747	72	1857	457.328	44
1857	20.780	70	1857	457.328	43a
			1857	457.332	43a
1858	20.895	72	1858	454.189	74
1858	21.522	75			
1859	20.144	72	1859	456.094	74
1860	21.194	72			
1860	25.814	76	1860	507.213	76
1861	21.000	43a			
1861	21.345	72			
1861	25.580	77	1861	508.980	77
1862	21.497	72			
1863	21.650	72			
1864	21.840	72			
1865	21.960	72			
1866	22.116	72			
1866	22.116	79			
1866	26.035	78	1866	521.630	78
1867	22.274	72			
1867	22.274	79			
1868	22.433	72			
1868	22.433	79			
1869	22.593	71			
1869	22.593	72	1869	463.273*	57
1869	22.593	79	1869	466.334	44
1869	22.593	76	1869	466.334	80
1869	22.605	80a	1869	466.334	73
1869	24.249	81			
1869	26.653	82	1869	527.581	82
1870	22.770	72			
1870	22.770	79			
1870	26.410	83	1870	526.997	83
1871	22.948	72			
1871	22.948	79			
1872	23.128	72			
1872	23.128	79			
1873	23.309	72			
1873	23.309	79			
1874	23.491	72			
1874	23.491	79			
1874	22.593	6			
1875	23.675	72			
1875	23.675	79			
1876	23.861	72			
1876	23.861	79			
1877	24.048	72			
1877	24.084	79			



Ta slika prikazuje razmerja med številom prebivalcev Ljubljane in bivše Kranjske ($x = \frac{\text{število prebiv. Ljubljane}}{\text{število prebivalcev Kranjske}} \times 100$), ki nam kažejo, v kakšnem razmerju se je gibalo razmerje števila prebivalcev Ljubljane in Kranjske. Zaradi večje zanesljivosti tovrstnih podatkov so za podlago teh računov vpoštevani le številčni podatki istega avtorja, ozir. vira

1878	24.236	72		
1878	24.236	79		
1879	24.426	72		
1879	24.426	79		
1880	24.618	72		
1880	24.618	79		
1880	24.618	84		
1880	26.284	85	1880	478.976 73*
1880	26.284 85 _a		1880	481.243 10
	(z vojaki)		1880	481.243 86
1880	26.284 86		1880	481.243 44
1880	26.284 91		1880	481.243 80
			1880	481.243 87
1880	28.321 81		1880	481.243 89
1880	33.511 88		1880	557.544 88
1881	24.812 72			
1881	24.966 79			
1882	25.008 72			
1882	25.320 79			
1883	25.207 72			
1883	25.679 79			
1884	25.408 72			

* brez vojakov.

1884	26.043	79				1900	36.547	^{85a}			
1885	25.611	72					(z vojaki)				
1885	26.412	79				1900	36.547	⁸⁴			
1886	25.817	72				1900	36.547	¹⁰³	1900	505.658	¹⁰⁸
1886	26.786	79				1900	36.547	¹⁰⁴	1900	508.150	¹⁶
1887	27.165	79				1900	36.547	¹⁰⁵	1900	508.150	¹⁰⁶
1888	26.327	90				1900	36.547	¹⁰⁶	1900	508.150	¹⁰⁶
1888	27.549	79				1900	39.355	⁸¹	1900	508.348	⁹⁵
1889	27.939	79							1900	508.348	¹⁰⁸
1890	28.334	79				1900	41.117	¹⁰⁷	1900	594.434	¹⁰⁷
1890	28.334	⁸⁴				1901	34.573	⁷⁹			
1890	28.334	⁹¹				1902	35.201	⁷⁹			
1890	29.715	⁹²	1890	495.654	⁹²	1902	37.200	¹⁰⁹			
1890	30.505	⁸⁶	1890	496.694	⁸³	1903	35.839	⁷⁹			
1890	30.505	^{85a}	1890	498.958	⁹⁵	1904	38.332	¹¹⁰			
	(z vojaki)		1890	498.958	⁸⁶	1906	39.580	¹¹¹			
1890	30.505	⁹³	1890	498.958	⁸⁰	1910	40.300	¹¹²	1910	592.973	¹¹²
1890	33.198	⁸¹	1890	498.958	⁹⁶	1910	40.564*	⁹⁹			
1890	34.422	⁹⁴	1890	574.080	⁹⁴	1910	40.564	¹⁰⁸	1910	525.607	¹⁶
1891	28.851	⁷⁹				1910	41.727	¹⁰⁴	1910	525.995	¹¹³
1891	34.373	⁹⁷	1891	574.158	⁹⁷	1910	41.727	⁹⁶			
1892	29.377	⁷⁹					(z vojaki)				
1893	29.914	⁷⁹				1910	46.630	^{85a}			
1894	27.618	⁶				1910	46.630	³⁵			
1894	30.461	⁷⁹				1910	46.630	⁸¹			
1894	32.791	⁹⁸							1912	528.091	¹¹⁴
1895	31.018	⁷⁹				1914	49.653	¹¹⁵	1914	596.604	¹¹⁵
1895	31.221	^{99*}				1921	53.294	¹¹⁶	1921	524.300	¹⁶
1896	31.585	⁷⁹				1921	53.294	³⁵			
1896	35.000	¹⁰⁰				1921	53.294	^{85a}			
1897	32.162	⁷⁹				1921	53.306	^{85a}			
1898	32.749	⁷⁹				1928	57.116	¹¹⁷			
1898	37.000	¹⁰¹					(z vojaki)				
1899	33.347	⁷⁹				1931	59.768	¹¹⁸	1931	540.000	¹⁶
1900	33.955	⁷⁹				1931	59.770	¹¹⁹			
1900	33.955	⁸⁴					(z vojaki)				
1900	33.955	¹⁰²				1934	61.465	¹²⁰			
1900	33.955	^{99*}				1934	63.600	¹²¹			
							(koncem leta)				

¹ Dimitz August: »Geschichte Krains von der ältesten Zeit bis auf das Jahr 1813«, Laibach 1874, I. Theil, str. 47 in 49.

² J. W. Valvasor: »Die Ehre des Herzogthums Krain«, Laibach-Nürnberg 1689, V. Buch, str. 224.

³ Glej ¹ I. Theil, str. 45.

⁴ „ ² XI. Buch, str. 709.

⁵ „ ¹ I. Theil, str. 154.

^{5a} Erneuerte Vaterländische Blätter No. 102 vom 22. Dezember 1819, str. 407 po CH. G. D. Stein (Handbuch der neuesten Geographie und Statistik, Leipzig 1809).

⁶ Argo, Zeitschrift für krainische Landeskunde, IV. Jahrg., Laibach 1895, str. 110, Kleinere Mittheilungen: »Die Zukunft der Stadt Laibach«.

⁷ Mittheilungen des historischen Vereines für Krain, IX. Jahrg., Laibach 1854, str. 63; Anton Jellouschek: »Historische Miscellen«.

⁸ Glej ¹ III. Theil, str. 433.

⁹ „ ⁶ IV. Jahrg., 1895, str. 108.

¹⁰ „ ⁶ IV. Jahrg., 1895, str. 109.

¹¹ „ ² XI. Buch, str. 706.

¹² „ ¹ IV. Theil, str. 47 in 53.

¹³ „ ⁶ IV. Jahrg., 1895, str. 77.

¹⁴ „ Ignaz de Luca: Geographisches Handbuch von dem Oestreichischen Staate, II. Band, Wien 1790, str. 144.

¹⁵ Geografski vestnik, V.—VI. letnik, 1929—1930, št. 1—4, Ljubljana 1930, str. 149, Franc Zwitter: »Razvoj ljubljanskega teritorija«.

¹⁶ Geografski vestnik, X. letnik, 1934, št. 1—4, Ljubljana 1934, str. 109, Marijan Dobovšek: »O gibanju prebivalstva Kranjske in posebej radovljiške dekanije od Valvasorja do danes«.

¹⁷ Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften, XIV. Band, Wien 1855, str. 66 in 67, J. Vincenz Goebler: »Die Ergebnisse der in Österreich im vorigen Jahrhundert ausgeführten Volkszählungen im Vergleiche mit jenen der neuern Zeit«.

¹⁸ Gürtler Alfred: Die Volkszählungen Maria Theresias und Joseph II. 1753—1790, Innsbruck 1909, Tabelle I.

¹⁹ glej ¹⁷ str. 68 in 69.

²⁰ Ignatz de Luca: Oestreichische Staatenkunde im Grundrisse. Wien 1786, str. 96.

²¹ Joseph Marx Freyherr von Lichtenstern: Über die Lage, Grösse, Bestandtheile und Bevölkerung der Oestreichischen Erb-Monarchie, Wien 1802, str. 11.

- ²² Glej ¹⁴ str. 101.
- ²³ Benedikt Franz Herrmann's Reisen durch Oesterreich, Steyermark, Kärnten, Krain, Italien, Tyrol, Salzburg und Bayern im Jahre 1780, Wien 1781, II. Bändchen, 15. Brief, str. 52.
- ²⁴ Glej ²³ II. Bändchen, 12. Brief, str. 14.
- ²⁵ Glej ¹⁵ str. 152.
- ²⁶ Blätter aus Krain, IV. Jahrg., Laibach 1860, str. 23, J. Schelliebner: »Krain im Jahre 1783 in statistischer und wirtschaftlicher Beziehung«.
- ²⁷ Rohrer's Reise österreichisch. Monarchie, Abriß der westlichen Provinzen des österreichischen Staates, Wien 1804, str. 39.
- ²⁸ Glej ¹⁷ str. 70 in 71.
- ²⁹ „ ¹⁷ str. 64.
- ³⁰ Mestni arhiv, Fasc. 80.—81. spis 80
80 3625
- ³¹ Kronika slovenskih mest, I. l., Ljubljana 1934, stran 307, sestavek avtorja: »O zgodovini statistike, ljudskih štetij in popisov prebivalstva«.
- ³² J. Vrhovec: Die wohlhlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach, Laibach 1866, str. 211.
- ³³ Glej ¹⁵ str. 152
- ³⁴ Heinrich Georg Hoff: Historisch-statistisch-topographisches Gemälde vom Herzogthume Krain und demselben einverleibten Istrien, Laibach 1808, I. Theil, str. 29.
- ³⁵ Geografski vestnik, III. letnik, 1927, št. 1—4, Ljubljana 1928, str. 104. Jože Rus: »Prebivalstvo in obseg francoske Ljubljane v primeri z današnjem«.
- ³⁶ Glej ¹⁴ str. 101.
- ³⁷ „ ¹ IV. Theil, str. 246.
- ³⁸ Ignatz de Luca: Statistische Übersicht des Oestreichischen Staates in dreyßig Tabellen, Wien 1793 »XIV Übersicht von Krain, und Istreich«.
- ³⁹ Carniolia, Vaterländische Zeitschrift und Unterhaltungsblatt, V. Jahrg., Laibach 1843, str. 346, Dr. Hlubek: »Die Bewohner von Krain«.
- ⁴⁰ Glej ²⁶ V. Jahrg. Laibach 1861, str. 107, A. D. »Kulturhistorisches aus Laibach im 18. Jahrh.«
- ^{40a} J. E. Fabri: »Elementargeographie«, Halle 1794, I. Theil, III. Aufl., str. 80.
- ⁴¹ Die Illyrischen Provinzen und Ihre Einwohner, Wien 1812, str. 86.
- ^{41a} J. E. Fabri: Elementargeographie, Halle 1799, II. Band, III. Aufl., str. 194.
- ⁴² Rohrer's Reise österreichischer Monarchie — Versuch über die slawischen Bewohner der österreichischen Monarchie, Wien 1804, II. Theil, str. 79.
- ^{42a} Glej ⁶ VII. Jahrg., Laibach 1899, str. 37.
- ⁴³ Glej ³⁴ I. Theil, str. 101.
- ^{43a} Dr. H. F. Brachelli: Handbuch der Geographie und Statistik des Kaiserthums Oesterreich, Leipzig 1861, stran 94, 110 in 365/366.
- ⁴⁴ Fr. Orožen: Slovenska zemlja, IV. del, Vojvodina Kranjska, Ljubljana 1901, str. 173.
- ⁴⁵ Glej ³⁴ I. Theil, str. 30.
- ⁴⁶ „ ⁴¹ str. 339.
- ^{46b} J. C. Bisinger: General-Statistik des österreichischen Kaiserstaats, II. Band, Wien 1808, str. 402.
- ^{46b} J. C. Bisinger, General-Statistik des österreichischen Kaiserthums, Wien und Triest 1807, I. Theil, str. 33.
- ^{46c} Glej ^{46b} str. 24.
- ⁴⁷ Glej ¹⁵ str. 152.
- ^{47a} Sektions Summarium vom Jahr 1808 — Kreis oder Viertel Laibach; v mestnem arhivu Fasc. 100 b, konskripcijski spis (Konskriptions-Akt).
- ⁴⁸ Glej ¹ IV. Theil, str. 359.
- ⁴⁹ Mestni arhiv, francoski spisi, f. 11. spis 41 in f. 11. spis 52.
- ⁵⁰ Glej ¹ IV. Theil, str. 360.
- ^{50a} Erneuerte Vaterländische Blätter für den österreichischen Kaiserstaat Nr. 58 vom 20. July 1816, str. 339, E. W. Blumenbach: Größe und Bewohnerzahl der Provinzen des österreichischen Kaiserthums und der Besitzungen sämmtlicher Nebenlinien nach ihrem gegenwärtigen Zustande.
- ⁵¹ Glej ¹⁷ str. 72 in 73.
- ⁵² Haupt-Ausweis über Eintheilung des Laibacher Gouvernementsgebiethes im Jahre 1817, Laibach, str. A.
- ^{52a} D. Ch. G. D. Stein: Handbuch der Geographie und Statistik, Leipzig 1825, II. Band, str. 154 in 155.
- ⁵³ Glej ⁵² str. G₁, P₂ in S₁.
- ^{53a} Schematismus des Laibacher Gouvernements - Gebieths für das Jahr 1819, Laibach, str. 186.
- ^{53b} Glej ^{53a} str. 189.
- ⁵⁴ Glej ⁶ III. Jahrg., Laibach 1894, str. 18: A. Müllner, Die Volkszahl in Krain vor 76 Jahren.
- ^{54a} Intelligenzblatt der österreichischen Literatur, Nr. 8 z dne 27. I. 1819, str. 32 in Nr. 21 z dne 15. III. 1819, stran 84.
- ⁵⁵ Das Königreich Illyrien, Laibach 1826/27, str. 30.
- ^{55a} Schematismus des Laibacher Gouvernements im Königreiche Illyrien für das Jahr 1834, str. 41.
- ^{55b} Glej ^{55a} vsi okraji seštetj.
- ⁵⁶ Glej ⁵⁵ str. 13.
- ^{56a} Neueste Länder- und Völkerkunde, 18. Band, Prag 1825, stran 505 in 522.
- ⁵⁷ Bevölkerung und Viehstand der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder nach der Zählung vom 31. Dezember 1869, Wien 1872, str. 2. (Vsi podatki le za civilno prebivalstvo.)
- ⁵⁸ Hain Joseph: Handbuch der Statistik des österreichischen Kaiserstaates, Wien 1852, I. Band, str. 188.
- ⁵⁹ Dr. Fr. Wilhelm Lippich: Topographie der k. k. Provinzialhauptstadt Laibach, Laibach 1834, str. 126.
- ⁶⁰ Catalogus cleri dioecesis labacensis Anno 1832, stran 9—10 in str. 67.
- ⁶¹ Glej ³⁹ str. 334.
- ⁶² „ ⁶⁰ Anno 1837 str. 9—10 in str. 65.
- ⁶³ „ ⁶⁰ Anno 1844 str. 9—10 in str. 65.
- ⁶⁴ „ ⁶⁰ Anno 1845 str. 9—10 in str. 65.
- ⁶⁵ „ ¹⁷ str. 72 in 73.
- ⁶⁶ Heinrich Costa: Reiseerinnerungen aus Krain, Laibach 1848, str. 8.
- ⁶⁷ Mittheilungen aus dem Gebiete der Statistik — Übersichtstafeln zur Statistik der österreichischen Monarchie nach den Ergebnissen der Jahre 1851—1855, Wien 1855, stran 9.
- ⁶⁸ Glej ⁵⁸ str. 311.
- ^{68a} »Austria«, Wien 1853, XIV. Jahrg., str. 177 in 181.
- ⁶⁹ Glej ⁶⁷ str. 11.
- ^{69a} Laibacher Zeitung 1854, No. 22.
- ⁷⁰ Glej ³¹ str. 238, sestavek avtorja: Starostna razdelitev prebivalstva Ljubljane po ljudskem štetju iz l. 1857.
- ⁷¹ Glej ⁵⁷ str. 15.
- ⁷² Oesterreichisches Städtebuch, I, Wien 1887, sestavek »Laibach« str. 2 (vsi podatki le za civilno prebivalstvo).
- ⁷³ Statistisches Handbuch der österreichisch-ungarischen Monarchie, Wien 1888, str. 1.
- ⁷⁴ Tafeln zur Statistik der österreichischen Monarchie, Wien 1862, IV. Band, I. Heft, Bevölkerung in den Jahren 1858 in 1859, Tafel 2, str. 2 in 3.
- ⁷⁵ Dzinski Gustav: Laibach und seine Umgebungen, Laibach 1860, str. 5.
- ⁷⁶ Glej ⁶⁰ Anno 1860 str. 13—14 in str. 83.

- ⁷⁷ „⁶⁰ Anno 1861 str. 13—15 in str. 99.
⁷⁸ „⁶⁰ Anno 1866 str. 15—17 in str. 101.
⁷⁹ Slovenska Matica: Zbornik znanstvenih in poučnih spisov, V. zvezek, Ljubljana 1903, str. 185, Evgen Lah: Statistične črtice o ljubljanskih občinskih volitvah. (Vsi podatki le za civilno prebivalstvo.)
⁸⁰ Oesterreichische Statistik, XXXII. Band, I. Heft, Wien 1892, Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1890, str. III.
^{80a} Rezultat ponovnega štetja v statističnem uradu mestnega poglavarstva.
⁸¹ »Njiva«, revija za gospodarstvo, politiko in prosveto, letnik I. (1921/22), Ljubljana 1921, str. 61, Janko Mačkovšek: »K ljudskemu štetju v Ljubljani in Mariboru«.
⁸² Glej ⁶⁰ Anno 1869 str. 15—17 in str. 103.
⁸³ „⁶⁰ Anno 1870 str. 15—17 in str. 103.
⁸⁴ „⁷⁹ IV. zvezek, Ljubljana 1902, str. 129 in 130, Evgen Lah: Črtice o ljubljanskem ljudskem štetju.
⁸⁵ Österreichische Statistik, I. Band, 2. Heft, Wien 1882, Die Bevölkerung der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder, str. 28.
^{85a} Geografski vestnik, Ljubljana 1926, št. 1, str. 23/25, Valter Bohinec: Ljubljanska mestna aglomeracija in antropogeografska meja.
⁸⁶ Glej ⁸⁰ str. XXXVIII.
⁸⁷ „⁸⁵ str. 118.
⁸⁸ „⁶⁰ Anno 1880 str. 17 in 18 ter str. 105.
⁸⁹ „⁹¹ II. Band, I. Heft, str. 115 in 125.
⁹⁰ „⁷² III. Jahrg., Wien 1890, str. 221, Eugen Lah: »Laibach«.
⁹¹ Österreichische Statistik, II. Band, I. Heft, Wien 1882, Die Bevölkerung der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder nach Alter und Stand, str. 106 in 116.
⁹² Glej ⁶ III. Jahrg., Laibach 1894, str. 18/19.
⁹³ „⁷² V. Jahrg., Wien 1893, str. 171 in VI. Jahrg., Wien 1895, str. 180, Eugen Lah: »Laibach«.
⁹⁴ Glej ⁶⁰ Anno 1890, str. 28—31 in str. 153.
⁹⁵ „⁴⁴ str. 174.
⁹⁶ Österreichische Statistik, N. F., I. Band, 1. Heft, Wien 1912, str. 36, Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1910.
⁹⁷ Glej ⁶⁰ Anno 1891, str. 28—31 in str. 155.
⁹⁸ „⁷² VI. Jahrgang, Wien 1895, str. 180, Evgen Lah: »Laibach«.
⁹⁹ Ljubljana 1895—1900 (»Ljubljana po potresu«), Ljubljana (1910?), str. 170.
¹⁰⁰ Glej ⁷² VII. Jahrg., Wien 1897, str. 185, Eugen Lah: »Laibach«.
¹⁰¹ Glej ⁷² VIII. Jahrg., Wien 1900, str. 231, Eugen Lah: »Laibach«.
¹⁰² Glej ⁷² IX. Jahrg., Wien 1902, str. 225, Eugen Lah: »Laibach«.
¹⁰³ Glej ⁴⁴ str. 171.
¹⁰⁴ „⁷² XIV. Band, Wien 1913, str. 9.
¹⁰⁵ „⁷² IX. Jahrg., Wien 1902, str. 225, Eugen Lah: »Laibach«.
¹⁰⁶ Leksikon občin za Kranjsko, na Dunaju 1906, stran 2 in 176.
¹⁰⁷ Glej ⁶⁰ Anno 1900, str. 28—31 in str. 187.
¹⁰⁸ „⁴⁴ str. 170.
¹⁰⁹ „⁷² X. Jahrg., Wien 1904, str. 283, Eugen Lah: »Laibach«.
¹¹⁰ Glej ⁷² XI. Band, Wien 1906, str. 273, Eugen Lah: »Laibach«.
¹¹¹ Glej ⁷² XII. Band, Wien 1908, str. 139, Eugen Lah: »Laibach«.
¹¹² Glej ⁶⁰ Anno 1910, str. 32—35 in str. 239.
¹¹³ „⁹⁶ str. 36.*
¹¹⁴ Österreichische Städte-Zeitung, III. Jahrg., Wien 1914, str. 85.
¹¹⁵ Glej ⁶⁰ Anno 1914, str. 27—30 in str. 193.
¹¹⁶ Opšta državna statistika: Definitivni rezultati popisa stanovništva od 31. januarja 1921. god., Sarajevo 1932, str. 292.
¹¹⁷ Rezultat posebnega izrednega popisa mestnega prebivalstva z dne 31. januarja 1928 (spis mag. št. 23391/28 z dne 4. VII. 1928).
¹¹⁸ Predsedništvo ministarskog saveta — Opšta državna statistika: Prethodni rezultati popisa stanovništva od 31. marta 1931 godine u kraljevini Jugoslaviji, Beograd 1931, str. 10 in 24.
¹¹⁹ Rezultat ponovnega štetja po statističnem uradu mestnega poglavarstva v Ljubljani.
¹²⁰ Državni higienski zavod v Ljubljani — Letni izkaz o zdravstveno-statističnih razmerah v letu 1933.
¹²¹ Statistični podatki o delovanju uprave policije v Ljubljani v letu 1934.

